

МЕРТУ оприлюднило лист інформативного характеру стосовно вирішення спорів у допорогових торгах, оскарження надпорогових торгів та здійснення контролю й моніторингу закупівель

У зв'язку з численними скаргами та зверненнями суб'єктів сфери публічних закупівель щодо можливих порушень під час здійснення закупівель Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (далі — МЕРТУ) оприлюднило лист інформативного характеру (вих. № 3302-06/24156-06 від 02.08.2016), в якому надає роз'яснення стосовно таких питань: порядок оскарження та право на звернення до органу оскарження відповідно до Закону про публічні закупівлі (далі — Закон, Закон про публічні закупівлі) та до суду; порядок вирішення спорів, пов'язаних з проведенням допорогових закупівель та право застосовувати механізми громадського контролю; порядок проведення моніторингу закупівель та хто його здійснює. Витяг з даного листа МЕРТУ наводимо нижче.

**Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
(Мінекономрозвитку України)**
вих. № 3302-06/24156-06 від 02.08.2016

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, установи, організації, підприємства та інші суб'єкти сфери публічних закупівель

Щодо оскарження, здійснення контролю та моніторингу закупівель

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України на численні скарги та звернення суб'єктів сфери публічних закупівель щодо можливих порушень під час здійснення закупівель повідомляє.

Закон України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон) установлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади.

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:
https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/praktika-oskarzhennja/mertu-opryliudnylo-lyst-informatyvnoho-kharakteru-stosovno-vyrishennia-sporiv-u-doporohovykh-torhakh-oskarzhennia-nadporohovykh-torhiv-ta-zdijsnennia-kontroliu-j-monitorynhu-zakupivel/

Щодо оскарження

Відповідно до пункту 14 частини першої статті 1 Закону органом оскарження є Антимонопольний комітет України.

Згідно з частиною третьою статті 8 Закону Антимонопольний комітет України як орган оскарження з метою неупередженого та ефективного захисту прав та законних інтересів осіб, пов'язаних з участю у процедурах закупівлі, утворює постійно діючу адміністративну колегію (колегії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель. Рішення постійно діючої адміністративної колегії (колегій) приймаються від імені Антимонопольного комітету України. Відповідно до пункту 27 частини 1 статті 1 Закону суб'єкт оскарження в органі оскарження (далі — суб'єкт оскарження) — фізична чи юридична особа, яка звернулася до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи.

Порядок оскарження процедур закупівель визначено статтею 18 Закону.

Так, відповідно до статті 18 Закону скарга до органу оскарження подається суб'єктом оскарження у формі електронного документа через електронну систему закупівель. Після розміщення скарги суб'єктом оскарження в електронній системі закупівель скарга автоматично вноситься до реєстру скарг і формується її реєстраційна картка. Скарга разом з реєстраційною карткою в день розміщення суб'єктом оскарження автоматично оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу.

Скарга суб'єкта оскарження подається до органу оскарження з урахуванням вимог щодо її змісту та строків, передбачених частинами першою та другою статті 18 Закону.

Відразу після внесення до реєстру скарг скарга з супровідними документами та її реєстраційна картка автоматично надсилаються органу оскарження та замовнику.

При цьому частиною четвертою статті 18 Закону передбачено, що орган оскарження залишає скаргу без розгляду в разі, якщо замовником відповідно до цього Закону усунуено порушення, зазначені в скарзі.

Скарги щодо укладених договорів про закупівлю розглядаються в судовому порядку.

Таким чином, фізична чи юридична особа з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи, має право звернення до органу оскарження або суду.

Щодо вирішення спорів, пов'язаних із проведенням допорогових закупівель

Порядок здійснення допорогових закупівель затверджено Наказом державного підприємства «Зовнішторгвидав України» від 13.04.2016 № 35 (далі — Порядок).

Порядок застосовується у разі проведення замовником відбору постачальника товару (товарів), надавача послуги (послуг) та виконавця робіт із використанням електронної системи закупівель під час здійснення закупівель товарів, робіт і послуг, вартість яких є меншою за вартість, що встановлена в абзацах другому та третьому частини першої статті 2 Закону (пункт 1.1 Порядку).

Разом з тим пунктом 13 Порядку визначено, що усі спори між учасником допорогової закупівлі та замовником, що виникли при проведенні допорогової закупівлі, вирішуються згідно з положеннями, наведеними у Порядку, або згідно діючого законодавства України. При цьому пунктом 14 Порядку визначено порядок усунення порушень в процесі проведення допорогової закупівлі.

Водночас, оскільки Порядком встановлено, що під час здійснення закупівель замовники повинні дотримуватися таких принципів, як добросовісна конкуренція серед учасників, максимальна економія та ефективність, відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель, недискримінація учасників, об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій, запобігання корупційним діям і зловживанням, суб'єкти, які вважають, що замовником не дотримуються указані принципи, можуть застосовувати механізми громадського контролю, користуючись правами, передбаченими Законами України «Про громадські об'єднання», «Про звернення громадян», «Про інформацію» тощо.

У свою чергу, відносини, які виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства регулюються Бюджетним кодексом України, виходячи зі змісту норм якого управління бюджетними коштами передбачає сукупність дій учасника бюджетного процесу, які спрямовані на досягнення цілей, завдань і конкретних результатів своєї діяльності та забезпечення ефективного, результативного і цільового використання бюджетних коштів.

При виконанні бюджетів усі учасники бюджетного процесу мають дотримуватись принципу ефективності та результативності, тобто прагнути досягнення цілей, запланованих на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку економіки, шляхом забезпечення якісного надання послуг, гарантованих державою, Автономною Республікою Крим, місцевим самоврядуванням, при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів.

Відповідальний виконавець бюджетних програм у процесі їх виконання забезпечує, зокрема цільове та ефективне використання бюджетних коштів.

Статтею 113 Бюджетного кодексу України встановлено, що до повноважень органів державного фінансового контролю з контролю за дотриманням бюджетного законодавства належить здійснення контролю за цільовим та ефективним використанням коштів державного бюджету та місцевих бюджетів (включаючи проведення державного фінансового аудиту).

Щодо здійснення контролю та моніторингу закупівель

Відповідно до абзацу першого частини третьої статті 7 Закону контроль у сфері публічних закупівель у межах своїх повноважень, визначених Конституцією та законами України, здійснюють Рахункова палата, Антимонопольний комітет України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю.

При цьому згідно із абзацом другим частини четвертої статті 7 Закону моніторинг закупівель проводить центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, та його органи на місцях.

Порядок проведення моніторингу визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Таким чином, оскільки відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, до компетенції Мінекономрозвитку не належить розгляд скарг, у тому числі щодо допорогових закупівель, здійснення контролю у сфері публічних закупівель, а також проведення моніторингу закупівель.

**Директор департаменту регулювання
державних закупівель Мінекономрозвитку України
Олександр Стародубцев**

КОМЕНТАР РЕДАКЦІЇ:

Після ознайомлення з вищенаведеним листом інформативного характеру МЕРТУ варто зупинитися на основних моментах кожного розглянутого питання.

Стосовно оскарження відповідно до Закону про публічні закупівлі:

пам'ятаймо, що порядок оскарження процедур закупівель визначено статтею 18 Закону;

скаргу подають до органу оскарження з урахуванням **вимог** щодо її **змісту та строків**, передбачених Законом (частини 1 та 2 статті 18 Закону);

скаргу до органу оскарження подають **обов'язково** у формі електронного документа через електронну систему закупівель;

орган оскарження залишає скаргу без розгляду, якщо замовник відповідно до Закону **усунув порушення**, зазначені в скарзі;

скарги щодо укладених договорів про закупівлю розглядають **у судовому порядку**.

Стосовно вирішення спорів у допорогових закупівлях:

порядок здійснення допорогових закупівель **затверджено наказом** державного підприємства «Зовнішторгвидав України» від 13.04.2016 № 35;

під час здійснення закупівель замовники **повинні дотримуватися** таких **принципів**: добросовісна конкуренція серед учасників, максимальна економія та ефективність, відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель, недискримінація учасників, об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій, запобігання корупційним діям і зловживанням;

у разі недотримання замовником вищевказаних принципів можливе **застосування механізмів громадського контролю**;

відносини, які виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства **регулює Бюджетний кодекс України**;

при виконанні бюджетів усі учасники бюджетного процесу мають дотримуватись **принципу ефективності та результативності**;

відповідальний виконавець бюджетних програм забезпечує, зокрема, **цільове та ефективне використання бюджетних коштів**;

до повноважень органів державного фінансового контролю з контролю за дотриманням бюджетного законодавства належить здійснення **контролю за цільовим та ефективним використанням коштів** державного бюджету та місцевих бюджетів (включаючи проведення державного фінансового аудиту).

Стосовно здійснення контролю та моніторингу закупівель:

контроль у сфері публічних закупівель здійснюють Рахункова палата,

Антимонопольний комітет України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю;

моніторинг закупівель **проводить центральний орган виконавчої влади,** що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, та його органи на місцях;

порядок проведення моніторингу **визначає центральний орган виконавчої влади,** що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику;

до компетенції Мінекономрозвитку **не належить** розгляд скарг, здійснення контролю у сфері публічних закупівель, а також проведення моніторингу закупівель.